

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА
„МАРИЈА МУНЋАН “
МАЈДАНПЕК

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

МАЈДАНПЕК, 2024. ГОДИНЕ

На основу чл. 58. и чл. 119. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 27/2018 – др. Закон, 6/2020 и 129/2021), чл. 17 Закона о предшколском васпитању и образовању ("Сл. гласник РС", бр. 18/2010, 101/2017, 113/2017 – др. закон, 95/2018 – др. Закон и 10/2019, 157/2020 - др. закон, 123/2021 - др. закон и 129/2021) и чл. 14. и 15. Статута предшколске установе „Марија Мунћан“ Мајданпек, Управни одбор ПУ „Марија Мунћан“ Мајданпек, на својој седници од 29.06.2022. године, доноси

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ "МАРИЈА МУНЋАН" МАЈДАНПЕК

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Предшколски програм Предшколске установе "Марија Мунћан" Мајданпек сачињен је у складу са:

- Законом о основама система васпитања и образовања,
- Законом о предшколском васпитању и образовању,
- Основама програма предшколског васпитања и образовања „Године узлета“ – у даљем тексту Основе програма (према Правилнику о основама програма предшколског васпитања и образовања, наведени документ се у ПУ „Марија Мунћан“ Мајданпек примењује од 1. септембра 2022. године као обавезан)

Осим тога, израда Предшколског програма ПУ „Марија Мунћан“ вршена је и на основу самовредновања:

- искуства реализацији различитих облика и програма рада;
- одлика локалне заједнице и евиденције о сарадњи предшколске установе и локалне заједнице
- ресурса установе (материјално-техничких, финансијских, кадровских)
- потреба и интересовања породица;
- документације о професионалном развоју запослених

Предшколским програмом Предшколске установе "Марија Мунћан" Мајданпек, утврђују се услови за реализацију квалитетног програма васпитно-образовног рада са децом предшколског узраста.

На основу Предшколског програма Предшколске установе "Мајданпек" Мајданпек, Установа израђује Годишњи план рада ПУ и Развојни план рада ПУ.

Предшколски програм усклађен је са концепцијом Основа програма, и то у домену:

1. сагледавања детета:

- као јединственог целовитог бића;
- као компетентног и богатог потенцијалима;
- као активног учесника заједнице вршњака и одраслих;
- као посвећеног учењу;
- као креативног;
- као бића игре;

2. сагледавања праксе вртића:

- као контекстуалне (вртић као простор реалног васпитно-образовног програма)
- као животне (вртић као место заједничког живљења и учешћа деце и одраслих)

-као демократско-инклузивне (вртић као простор толеранције, уважавања, партнерства и пуне партиципације деце у животу заједнице)

-као рефлексивне (вртић као простор у коме се стално преиспитује и истражује пракса кроз односе свих запослених засноване на поверењу, уважавању, размени подршци)

3. сагледавања природе и функција предшколског васпитања и образовања, кроз:

-целовито сагледавање васпитања и образовања

-усмереност на дугорочне циљеве

-интегрисан приступ учењу и развоју

-континуитет у образовању

-вредновање у функцији грађења квалитета програма усмереношћу на структурне и процесне димензије програма.

Предшколским васпитањем и образовањем се обезбеђује остваривање права сваког детета да се укључи у институционализован облик васпитно-образовног рада, задовољавају се развојне потребе деце, вишеструке и сложене потреба породице и целог друштва. Средина у којој дете живи, како породична тако и она вртићка, треба да допринесе унапређивању свеукупног здравља, учења и развоја, кроз стварање услове којима ће се то обезбедити. Једна од функција предшколског васпитања и образовања је да доприноси развијању толеранције на различитости и ублажавању социјалних и културних разлика, поготово када су у питању деца из друштвено осетљивих категорија.

У планирању васпитно-образовног рада и креирању реалног програма, Установа ће се руководити општим циљевима Основа програма ПВО:

- Да сва деца предшколског узраста кроз подршку њиховој добробити имају једнаке могућности за учење и развој
- Да сва деца учешћем у програму имају прилике и могућности да буду срећна, да се осећају задовољно, остварено и прихваћено, да граде односе поверења и уважавања, блискости и пријатељства
- Да деца развијају диспозиције за целоживотно учење (отвореност, радозналост, отпорност, рефлексивност, истрајност, поверење у себе као способног „ученика” и позитивни лични и социјални идентитет) чиме се постављају темељи развијања образовних компетенција
- Да деца учешћем у програмима имају прилике да упознају, истражују и преиспитују различита подручја људског сазнања и делања, различите продукте културе и начине грађења и изражавања значења.
- Да породице имају могућности и прилике да бирају, активно учествују у васпитању и образовању своје деце на јавном плану, да освесте своје потребе и капацитете и развијају родитељске компетенције.
- Да васпитачи, сестре-васпитачи, стручни сарадници и сарадници, стручњаци из различитих области и други практичари имају прилику да испоље своју аутономију, креативност и професионалност као и проактивно заступање интереса деце и породица.
- Да децји вртић и друга окружења у локалној заједници (школа, центри културе, спорта и рекреације, отворени простори, друге институције локалне средине) постану простори заједничког учешћа деце и одраслих у учењу и грађењу смисла, кроз дијалог и узајамну подршку.

- Да се васпитачи, стручни сарадници и стручњаци других профила, истраживачи, носиоци образовне политике и сви који се баве предшколским васпитањем и образовањем повезују у истраживачку заједницу која кроз истраживања и узајамну подршку гради квалитет предшколског васпитања и образовања.

Програм рада се базира на основним концепцијама предшколског васпитања и образовања које обухватају схватање дететовог учења и развоја, схватање природе праксе и програма предшколског васпитања и образовања и схватање функције и природе васпитања и образовања на предшколском узрасту. Да би се програм васпитно-образовног рада са децом заснивао на концепцији Основа програма и наведеним постулатима, неопходно је да ове теоријско-вредносне постулате, кроз изградњу заједничког разумевања и преиспитивање својих знања и уверења, васпитач утемељује као лично релевантне и блиско повезане са сопственом праксом. С тога, паралелно са креирањем реалног програма, тећи ће и процес саморефлексије и рефлексије васпитача у сталној интеракцији са праксом. Теоријско-вредносни постулати се базирају на знањима, искуству, уверењима и вредностима и чине интерпретативни оквир којим се обликују поступци васпитача.

2. ПОРТРЕТ УСТАНОВЕ

2.1. Локално окружење

Општина Мајданпек Општина Мајданпек је општина у северном делу источне Србије, у Борском округу у Тимочкој Крајини. Средиште општине представља град Мајданпек. Цела општина простире се на површини од 932 km², а према попису становништва из 2011. године на територији општине живи 18.478 становника. У нашем суседству се налазе општине Бор, Неготин, Кладово, Кучево и Жагубица. На северу преко Дунава наша општина се граничи са суседном државом Румунијом. Мајданпек се налази у уској долини реке Мали Пек. На северу од Мајданпека, на реци Дунав, односно у Ђердапској клисури, на удаљености од око 22 километра смештено је најближе место Доњи Милановац, као друго градско место Општине. Околина Мајданпека је претежно брдско-планинска, а окружују га планине, Мироч на североистоку, Дели Јован на истоку, Стол на југу, Мали Крш и Велики Крш на југозападу, Хомољске планине на западу и планинских масив Старица и Шомрда на северозападу. Западно од града Мајданпека простиру се северни обронци Хомољских планина (923 м). Поред Мајданпека, као општинског центра, и Доњег Милановца као још једног градског центра општине, ту су и насеља: Бољетин, Влаоле, Голубиње, Дебели Лут, Јасиково, Клокочевац, Лексково, Мироч, Мосна, Рудна Глава, Тополница, Црнајка.

Само средиште општине, град Мајдапек, је рударско место у којем се почели институционалног чувања деце везују за експанзију индустрије и рударства, када се услед досељавања великог броја радника са пордоциама јавила потреба за збрињавањем деце у време рада родитеља. Тако је 1969. изграђена Установа за децу „Марија Мунђан“, која је званично са радом започела 1970. године. Тада је наш данашњи вртић бројао 73 детета која су била распоређена у 4 васпитне групе. Због констатног пораста броја деце 1974. године уз први изграђен је још један објект у Мајданпеку, да би се затим адаптирао део простора и у једном од локалних солитера. Крајем седамдесетих година у установи је радио путујући вртић за потребе сеоских средина (Рудна Глава, Црнајка, Клокочевац, Мосна). Објект у Доњем Милановцу као део Установе за децу „Марија Мунђан“ отворен је и започео са радом 1984. године. У међувремену више адаптираних простора у локалним стамбеним просторима у Мајданпеку је послужило за смештај и рад са децом, што говори о томе да данашња ПУ „Марија Мунђан“ од савојх првих почетака у организацији свог рада јако води рачуна о потребама породица и локалне заједнице, максимално користећи постојеће ресурсе.

У самом граду Мајданпеку и Доњем Милновцу је понуда културне делатности нешто слабија, али зато могућност за остваривање широког репертоара сарадње у контексту развијања реалног програма имамо са различитим јавним установама, удружењима, предузећима: Центар за културу, Спортски центар, Национални парк „Ђердап“ са археолошким локалитетима, библиотека, музеј, црква, Туристичка организација, Црвени крст, Здравствени центар, пошта, рудник ЗиЈин, продавнице, хотел „Голден ин“ и други услужни објекти, банке, предузетници различитих профила, радио и телевизијске станице, бројна спортска друштва и клубови, основне школе, средње школе. У сеоским срединама могућности за остваривање сарадње са мање богате, али не и занемариве. Тако у Рудној Глави и Црнајки имамо: основне школе, месну заједницу, апотеке, продавнице и ресторане, цркву, културно-уметничко друштво, амбуланту, фабрику Јумко, мале предузетнике. Оно што наша средина пружа то су природна и рударско-археолошка богатства која представљају одлично полазиште за развијање реалног програма на отвореном. Све ово говори о богатом

окружењу које представља одличан ресурс за упознавање природне и друштвене средине. Ипак, употребна вредност ове понуде у контексту васпитања и образовања наших малишана, зависиће најпре од тога у којој мери надлежни локалне самоуправе буду спремни да се ангажују на оплемењивању, култивисању и уређењу градских и ванградских терена тако да целокупна средина буде безбедна и подстицајна за истраживање деце.

У граду Мајданпеку су лоциране две основне школе, једна музичка школа као и две средње школе, а у Доњем Милновцу једна основна и средња школа, које се у обе средине налазе у непосредној близини наших објеката, чиме је и просторно подстакнута професионална сарадња васпитача и учитеља односно наставника, а деци олакшан процес транзиције са једног нивоа образовања на други.

Све наведено, и још много тога занимљивог и корисног, чини контекст у којем одрастају најмлађе генерације општине Мајданпечана. Везе са окружењем најпре се остварују у оквирима које одређује породица, да би се, поласком детета у вртић, оно укључило у активности којима се те везе проширују и даље обогаћују. Задатак установе је да обезбеди да се сви расположиви ресурси у окружењу користе у што већој мери, како бисмо код деце изградили осећање да су део окружења и да је оно део њих.

2.2. Организациона структура установе

Обим основне делатности

Седиште Предшколске установе „Марија Мунђан“ налази се у Мајданпеку. Осим објекта у седишту, у Мајданпеку постоји још један издвојени објекат у коме се налазе две мешовите групе за рад са децом. Други објекат налази се Доњем Милновцу. Установа рад са децом у години пред полазак у школу реализује у издвојеним одељењима при основним школама у Рудној Глави и Црнајки.

Радно време установе када говоримо о објектима и просторима у Мајданпеку и Доњем Милановцу је од 5 до 16 часова, и у складу је са потребама породица. Радно време у издвојеним одељесима при основним школама прилагођава се могућностима и раду школе као и могућностима превоза деце.

Услови рада

Сви објекти су наменски грађени за боравак деце и реализацију васпитно-образовних активности. У свим објектима у значајној мери испоштовани су нормативи дати Правилником о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности предшколске установе, који се тичу простора, опреме и дидактичких средстава, а активности на том плану биће настављене у континуитету према приоритетима и финансијским могућностима оснивача. У претходним годинама значајно је унапређена опремљености свих простора у објектима установе по питању намештаја и других елемената неопходних за рад, кроз донације и учешће у пројектима, а када је реч о опремању установе средствима, играчкама и материјалима за васпитно-образовни рад, уз подршку родитеља, породице и заједнице, као и на основу средстава локлане самоуправе, доста смо унапредили и овај значајан аспект рада, који се према концепцији нових Основа програма ПВО третира као „трећи васпитач“.

ПУ „Марија Мунћан“ остварује редовне програме васпитно-образовног рада у целодневном и полудневном тарајњу:

-рад са децом узраста од 1 до године пред полазак у школу остварује се у целодневном и полудневном трајању

-припремни предшколски програм као део редовног програма предшколске установе остварује се са децом у години пред полазак у школу, и то у полудневном (четворочасовном) и целодневном трајању(најкраће 6, а најдуже 11 сати)

Организационо и просторно, установа је подељена у 5 целина:

-1 у седишту у Мајданпеку (јаслени део, стари део, нови део објекта) : „Мали Кораџи“

-1 у објекту Капетанска у Мајданпеку: „Чаролија“

-1 у објекту у Доњем Милановцу: „Дунавски бисер“

-1 у простору при ОШ „Бранко Перић“ Рудној Глави: „Бајка“

-1 у простору при ОШ „Бранко Перић“ у Црнајки: „Школица“

Припремни предшколски програм ће се реализовати у радним јединицама Установе у Централном објекту (стари део) и при основним школама при месним заједницама (сеоско подручје).

Редни број	НАЗИВ ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА „МАРИЈА МУНЋАН“ МАЈДАНПЕК	Адреса	Телефон
1.	„Мали кораџи“ 1506м ² затвореног простора 1400м ² отвореног простора	Мајданпек, Николе Тесле 5	030/ 582-110 030/ 581-284
2.	„Дунавски бисер“ 478м ² затвореног простора 350м ² отвореног простора	Доњи Милановац, Цвете Николић бб	030/ 590-191
3.	„Чаролија“ 171м ² затвореног простора 350м ² отвореног простора	Мајданпек, Михајла Пупина бб	030/ 582-772
4.	„Бајка“ 230м ² затвореног простора 165 м ² отвореног простора	Рудна Глава Рудна Глаба бб	/
5.	„Школица“ 100 м ² затвореног простора 60 м ² отвореног простора	Црнајка Црнајка бб	/

Е-маил: marijamuncan@gmail.com

Интернет страница установе: pumarijamuncan.edu.rs

Организациона структура установе

Бр	Објекат	ОБЛИЦИ РАДА					
		Целодневни и 0,5-3 године	Целодневни 2 до 6,5 година	Полудневни 5,5 – 6,5 година	Полудневни 2 до 6,5 година	Укупно	Време рада објект а
		Број група	Број група	Број група	Број група	Број група	
1	Централни објекат у Мајданпеку	4	7	/	/	11	05 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰
2	Издвојени објекат у Д. Милановцу	1	3	/	/	4	05 ⁰⁰ – 16 ⁰⁰
3	Издвојени објекат у Капетанско ј	/	2	/	/	2	05 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰
4	ОШ у селу Црнајка	/	/	/	1	1	07 ⁰⁰ – 13 ⁰⁰
5	ОШ у селу Р. Глава	/	/	1	1	2	08 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰
УКУПНО		5	12	1	2	20	

Рад у летњим месецима одвијаће се у мањем броју радних јединица установе у зависности од исказаних потреба деце и родитеља, према утврђеним активностима, а на основу плана који се доноси на нивоу Васпитно-образовног већа.

У складу са школским календаром Установа неће радити у време државних и верских празника. Реализација припремног предшколског програма прати календар рада основних школа.

Кадар-структура и број

ПУ „Марија Мунђан“ Мајданпек има кадровску структуру запослених која је у потпуности у складу са потребама установе и Законом, те тако имамо довољан број запослених са одговарајућом стручном спремом на пословима руковођења, остваривања и унапређивања предшколског васпитања и образовања, неге и превентивне здравствене заштите, социјалне заштите и исхране деце, као и правне, административне, финансијске и помоћно-техничке послове.

У табели је дат преглед предвиђених кадрова у складу са Правилником о унутрашњој

организацији и систематизацији послова у предшколској установи „Марија Мунђан“
Мајданпек (бр.01-831 од 30.10.2020.):

Р.Б.	ПРОФИЛ	Предвиђени број извршилаца
1.	Директор	1
2.	Секретар установе	1
3.	Шеф рачуноводства	1
4.	Стручни сарадник - психолог	1
5.	Стручни сарадник - логопед	1
6.	Сарадник за унапређивање превентивне здравствене заштите	1
7.	Васпитач	26
8.	Медицинска сестра -васпитач	8
8.	Референт за финансијско- обрачунску службу	1
9.	Кувар/посластичар	4
10.	Сервирка	2
11.	Домар/мајстор одржавања	2
12.	Домар мајстор одржавања – главни мајстор	1
13.	Ватрогасац	1
14.	Магационер/Економ	2
15.	Техничар одржавања одеће	2
16.	Спремачица	5
17.	Портир	1
	УКУПНО	61

Језик васпитно образовног рада

У свим групама се васпитно-образовни рад остварује на српском језику.

2.3. Култура Установе

Мисија предшколске установе „Марија Мунђан“ усклађена је са концепцијом Основа програма ПВО у домену схватања детета и његовог учења, природе и праксе предшколског васпитања и образовања и схватања функције и природе васпитно-образовне делатности на предшколском узрасту. Мисија наше Установе је стварање и неговање услова за подршку добробити детета у свим њеним аспектима, кроз тимски рад и партнерство запослених, породица и заједнице. Реализујемо васпитно-образовни рад стално се надограђујући и индивидуално и као професионална заједница учења верујући да је инвестиција у рани развој и добробит детета најбоља могућа инвестиција у човечанство.

Мото: ПУ „Марија Мунђан“ је место сусретања и одрастања у коме запослени, деца и заједница заједно граде све бољу будућност овог света.

3. ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕАЛНОГ ПРОГРАМА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Реални програм настаје и гради се у реалном контексту васпитно-образовне праксе. Он не може бити унапред писани документ, и зато се каже да је израњајући. Он се израња и гради се кроз заједничко учешће свих учесника, обликује се културом вртића, породице и локалне заједнице и ширег друштвеног контекста и кроз планско и промишљено деловање васпитача засновано на концепцији Основа програма.

3.1. Васпитно-образовни програм као израњајући програм заједничког живљења

Васпитно-образовна програм се гради кроз заједничко учешће деце и одраслих као аутентичних људских односа и заједништва у ситуацијама, догађајима и активностима које за њих имају смисла, као процес заједничког учења деце и одраслих кроз који одрасли и деца заједнички конструишу знања и разумевање себе и света, а не као примена програма на децу према унапред испланираним појединачним активностима и издвојеним садржајима подучавања. Програм је израњајући, а не унапред прописан.

Циљ програма предшколског васпитања и образовања ПУ “Марија Мунћан” Мајданпек остварује тако што кроз реални програм подржава персоналну, делатну и социјалну добробит детета. За дете, програм се манифестује као остваривање његове добробити кроз односе који се развијају са физичким окружењем, вршњацима и одраслима у реалним ситуацијама делања (игри, животно-практичним ситуацијама и планираним ситуацијама учења). У реалном програму, добробит за дете је да се ОСЕЋА: добро и витално, остварено и срећно, сигурно, усклађено са правилима окружења, да ЈЕСТЕ: укључено у заједницу, саслушано и уважено, прихваћено, физички активно, окружено познатим и истовремено новим изазовима, да јесте пријатељ са неким; да МОЖЕ: да истражује, пита, машта, упознаје свет око себе, да се изражава на различите начине, да буде креативно, да има иницијативу, да опслужује себе, да спознаје своје снаге, да види да је важан; да УМЕ: да прави избор, доноси одлуке, управља својим емоцијама, одлаже своје жеље, да успешно комуницира и сарађује, да прихвата друге и развија пријатељске односе, да брине о другима и окружењу, да учи и воли да учи, да прихвата промене.

Усмерени смо на планирање подршке процесу учења засноване на **принципима развијања реалног програма**, уместо на вођење деце ка налажењу што бржег решења као продукта пројекта:

- принцип усмерености на односе – фокус је на стварању окружења које подржава уважавање, одговорност, заједништво
- принцип животности – фокус је на аутентичним искуствима и интересовањима, збивањима и питањима
- принцип интегрисаности – фокус је на стварању прилика за богато искуство – учење кроз доживљај и делање
- принцип аутентичности – фокус је на уважавању посебности сваког детета и његових јаких страна

- принцип ангажованости – фокус је на иницијативи деце, њиховом избору, ангажовању, стварању, испробавању
- принцип партнерства – фокус је на уважавању и укључивању перспектива деце, породице, заједнице.

У развијању реалног програма васпитачи ће водити рачуна о разумевању значаја културног контекста у учењу детета, уважавању различитости и усмерености на једнакост и социјалну правду, развијању квалитета односа и колаборативне средине за учење, повезивању са непосредним животним контекстом детета, развијању диспозиција за учење и на самом процесу учења уместо досадашњег фокуса на издвојеним знањима или вештинама, документовању на начин да се подрже снаге детета и да се активности учења учине видљивим деци, родитељима и заједници, развијању заједнице праксе коју чини група учесника која дели вредности и посвећеност ономе што се ради и учи и која се бави питањем унапређивања заједништва и сарадње.

Планирање васпитно - образовног процеса је континуирао, оно настаје и развија се у заједништву деце, родитеља и васпитача, кроз заједничко промишљање и вишевременску перспективу. Програм који настаје је смислено повезан са контекстом и истраживањима релевантим деци и одраслима у заједници.

Планирање је тематско или пројектно, засновано на интегрисаном приступу учења у коме постоји јединство доживљаја, мисли и делања. Процес планирања је стваралачки (није унапред дат) и одражава реалност живота групе, смислен је заједници а доноси измене у простору и креираним ресурсима. Идеје за теме/пројекте произилазе из свакодневних искустава које деле деца и одрасли, из игара деце и садржаја који их заокупљају и интересују, из уочених потреба и упитаности деце и васпитача, различитих догађаја у дечијем вртићу и у локалном окружењу. У процес планирања укључени су и родитељи, а васпитач планира места у локалној заједници у којима деца могу да проширују искуства везана за тему или пројекат. Циљ у планирању није доћи до брзог решења или овладати неким знањима већ планирање подршке процесу учења засноване на принципима развијања реалног програма.

Документовање омогућава видљивост програма и учења и развоја деце. Документовање учења и развоја детета има за циљ потпуније разумевање развоја и учења детета, кроз презентовање богатства идеја и различитости начина на који деца виде и разумеју стварност која их окружује, развијање самопоуздања и стварања подстицаја за даље израживање, стварање могућности враћања различитим ситуацијама учења и њиховог заједничког промишљања, истраживање самих васпитача о начинима подржавања и учења и учешћа деце у развијању програма, и остваривање сарадње са породицом. Сврха документовања развоја програма је континуирано грађење квалитета програма кроз критичко преиспитивање усклађености са концепцијом и примењених стратегија у развијању програма, развијање рефлексивног приступа, обезбеђивање континуитета у развијању програма и промоцију програма у заједници.

3.2. Врсте програма и услуга

Кроз сарадњу са локалном заједницом и родитељима доприносимо повећању обухвата деце, видљивости рада установе и промоцији значаја раног развоја. Континуирано

проширујемо понуду квалитетних програма, креирамо додатну подршку деци и породици и пружамо прилику деци да учествују у животу заједнице и користе могућности које она нуди као подстицај за учење и рани развој у циљу добробити читавог друштва.

У оквиру делатности Установе организовани су различити облици рада са децом: целодневни боравак у узрасним и мешовитим групама, четворочасовни припремни предшколски програм и шесточасовни програм за рад са децом од 3 године до поласка у школу.

Целодневни и полудневни програм	Трајање програма	Дневно трајање
Програм целодневног боравка		
Јаслице за децу узраста од 1 до 3 године	Од 1. септембра до 31. августа	До 11 сати дневно
Вртић за децу узраста од 2 до 5,5 година	Од 1. септембра до 31. августа	До 11 сати дневно
Припремни предшколски програм за децу узраста од 5,5 до 6,5 година	Од 1. септембра до 31. августа	До 11 сати дневно
Програми полудневног боравка		
Припремни предшколски програм у трајању од 4 часова на градском и сеоском подручју (узраст од 5,5 до 6,5 година)	Према календару основне школе	4 сата дневно
Вртић за децу узраста од 3 до 5,5 година	Према календару основне школе	6 сати дневно

Адаптација у малом месту	Васпитачи, медицинске сестре-васпитачи, стручни сарадник и сарадник	У прелазним периодима за дете (пред полазак и након поласка у вртић/јасле; при промени објекта, групе, радне јединице; при поласку у школу)	Програм се реализује у јуну, јулу, августу и септембру месецу на нивоу групе, а динамика на нивоу појединца односно породице је прилагођена његовим потребама
Саветовалиште за родитеље	Стручни сарадник и сарадник	Током године према интересовању	Стручни сарадник и сарадник пружају

		родитеља	помоћ и подршку у свим питањима везаним за васпитање, образовање, развој и здравље деце, као и јача компетенције за родитељство
Летња играоница друштвених игара	васпитачи	Јун, јул, август, септембар	У дворишту вртића деца се упознају са и укључују у различите врсте друштвених игара, уз могућност укључивања деце која нису укључена у систем предшколског образовања.
Инклузивни програм	Стручни сарадник, сарадник, васпитачи, медицинске сестре васпитачи	Током целе године	Сва деца која услед сметњи у развоју или других разлога имају потребу за додатном подршком укључују се у редовне групе и пружа им се додатна подршка.
Програм заштите од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Директор, стручни сарадник, сарадник, васпитачи, медицинске сестре-васпитачи	Током целе године	У установи се на различитим нивоима (деца, породица, запослени, заједница) спроводе повремене активности усмерене на

			развијање толеранције и стварање осетљивости на неправду, неравноправност, насиље
Програм за кризне догађаје	Директор	По потреби током радне године	Тим за кризне догађаје је део тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. Тим заседа када се догоди кризни догађај, а превентивне активности усмерене су на јачање отпорности установе за суочавање са кризним догађајем.
Здравствено превентивни рад	Сарадник, васпитачи, медицинске сестре васпитачи	Током целе године	Са децом се развијају здраве животне навике кроз индивидуални приступ и радионичарски рад
Програми унутар установе	Стручни сарадници, васпитачи, медицинске сестре васпитачи	Током целе године	Програми су орјентисани на стимулисање целовитог развоја код деце, са акцентом на посебна подручја / области васпитно

			– образовног рада са децом. Програми су прилагођени потребама и узрасту деце, а у избору програма укључени су и родитељи.
--	--	--	--

3.3. Физичко окружење као димензија програма

Физичко окружење (просторно-временска организација) на директан начин обликује положај детета и васпитача у програму. Односи који проистичу из физичког окружења и којима се истовремено обликује физичко окружење чине непосредну средину за учење. Простор није нешто дато по себи, независно од програма, већ обрнуто, он на најдиректнији и најконкретнији начин одражава концепцију програма и треба да буде у складу са концепцијом Основа. Он је организован тако да подстиче дечију радозналост, омогућава истраживање, осећање припадности и персонализованости, и пријатности, да подстиче сусретање, комуникацију, интеракцију и продубљивање односа.

Простори на нивоу објеката су различити по величини и капацитету. Када говоримо о објектима установе, сви се налазе у урбаним деловима града, али и у близини природног окружења. Адаптирани простори при основним школама налазе се у сеоским срединама, у близини центра. Објекат у седишту има своје двориште и терасу на спрату. Објекат у Доњем Милановцу има своје двориште. Објекат у адаптираном простору Капетанска има два градска дечија игралишта у непосредној близини, која нису у надлежности установе. Групе при основним школама у Рудној Глави и Црнајки користе школско двориште на отвореном.

Оно што је заједничко за све просторе који су у власништву установе јесте да су безбедни и предвидиви, отворени и доступни. У оквиру сваке радне јединице сви простори, унутрашњи и спољашњи су повезани и међусобно интегрисани са флексибилном наменом. Простор одражава концепцију програма и нарочита пажња се посвећује сталном реструктурирању, развијању и обогаћивању простора у партнерству са породицом и заједницом.

Простор је променљив и динамичан. Приступачан је за сву децу, подстицајан, инспиративан и омогућава деци да бирају активности и садржаје и начине груписања; могу да раде заједно и сарађују, али и да се осаме и да самостално да користе материјале на различите начине. Деца имају могућност да реорганизују простор, уређују га, истражују, креирају, стварају. На тај начин деца граде лични и групни идентитет и добијају прилику да се осете уважено и одговорно, а пре свега имају мноштво прилика да уживају и да се радују.

Простор је организован кроз просторне целине. Промене у простору резултат су истраживања иницирана дечјим питањима, игром и пројектима које као мале заједнице развијају. Материјали који се могу наћи у простору су природни, пластични, дрвени, рециклажни и други који омогућавају вишенаменско коришћење и подстичу дечју машту и креативност. Осим играчака и материјала са вишенаменском употребом у простору се могу

пронаћи и реални предмети који омогућавају деци непосредан доживљај стварности. Двориште и сви простори вртића су места за игру и учење и одражавају концепцију програма. Функције свега изложеног у простору су истраживање, видљивост програма, персонализованост (даје слику идентитета групе и појединаца), и подстичу заједничког учешћа свих актера (деце и одраслих у вртићу и заједници).

Временска организација је флексибилна у односу на структурирање редоследа и трајања различитих ситуација и активности у вртићима. Дневни ритам активности је устаљен, што омогућава предвидљивост и помаже деци да стекну дневне рутине. Свакодневне активности из области рутине (обедовање, одмор, нега и хигијенске активности, сређивање простора, боравак напољу...) се планирају у дијалогу са породицом и локалном заједницом, а у складу са потребама деце. Уважавају се индивидуалне разлике у вези са навикама исхране и дневног одмора, те се у планирању дневних рутине води рачуна о добробити све деце. Промишља се о начинима договарања са децом о правилима везаним за рутине и подстиче самосталност деце у њиховом обављању.

Преглед наменски грађених радних јединица за децу

Ред. број	РАДНА ЈЕДИНИЦА	АДРЕСА	БРОЈ СОБА	КАПАЦИТЕТ	ПОВРШИНА РАДНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ПОВРШИНА ДВОРИШТА
				БРОЈ ГРУПА		
1	Централни објекат у Мајданпеку	Николе Тесле 5, Мајданпек	11	11	2906 м ²	1400 м ²
2	Издвојени објекат у Д. Милановцу	Цвете Николић бб, Доњи Милановац	4	4	828 м ²	350 м ²
3	Издвојени објекат у Капетанској	Михајла Пупина бб, Мајданпек	2	2	521 м ²	350 м ²
4	ОШ у селу Црнајка	ОШ „Бранко Перих“ Црнајка	1	1	100 м ²	60 м ²
5	ОШ у селу Р. Глава	ОШ „Бранко Перих“ Рудна Глава	2	2	230 м ²	165 м ²
УКУПНО:			20	20	4585 м ²	2265 м ²

4.ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО ДЕМОКРАТСКЕ И ИНКЛУЗИВНЕ ПРАКСЕ

4.1. Партнерство са породицом

Породица је примарни и најважнији васпитач деце. У оквиру праксе предшколске установе „Марија Мунћан“ породицама се дају вишеструке могућности и прилике да бирају, активно учествују у васпитању и образовању своје деце на јавном плану, да освешћују своје потребе и капацитете и развијају родитељске компетенције. Установа развија партнерство са породицом кроз стално преиспитивање полазишта и претпоставки датих Основама програма ПВО као и различитих очекивања од сарадње са породицом и постојећих образаца моћи.

Укључивање чланова породице у живот и рад деце у вртићу од великог је значаја, како за богаћење процеса учења у радној соби, тако и за надоградњу интересовања и учења код куће. Чланови породице су особе које детету пружају свакодневну пажњу, васпитање и учествују у одлучивању о питањима која су значајна за дететов живот. Зато се трудимо да сарадњи са породицама посветимо велику пажњу, да је стално унапређујемо и изналасимо начине за укључивање породице у све аспекте програма. У темеље сарадње са породицом уграђујемо разумевање, прихватање различитости, охрабривање и подстицање базичне везе коју дете има са својом породицом.

Облици сарадње са породицама које негујемо и развијамо:

- Индивидуални информативно-консултативни разговори са родитељима;
- Индивидуални саветодавни рад са родитељима;
- Редовни родитељски састанци;
- Анкетирање родитеља (прикупљање података о деци, самовредновању рада установе, задовољству и примедбама, потребама породица)
- Креативне радионице и играонице за децу и родитеље;
- Боравак родитеља у групи и учествовање у активностима;
- Заједничке посете, шетње и излети;
- Учешће родитеља у прикупљању дидактичког и другог разноврсног материјала потребног за реализацију појединих активности;
- Писмена обавештења за родитеље (панои, огласне табле, интернет страницем интернет групе за родитеље) – информисање родитеља;
- Индивидуална размена информација путем е-маила, телефона и осталих дигиталних уређаја и канала
- Информисање родитеља путем брошура, флајера, памфлета и разноврсних писаних материјала (које се дистрибуирају на нивоу установе и шире заједнице)
- Упознавање родитеља са продукцијом деце стваралаштва- изложбе децијих радова;
- Учешће и присуство манифестацијама, акцијама и приредбама
- Помоћ родитеља око организовања и припремања приредби;
- Учешће родитеља у акцијама уређења вртића и оплемењивања простора.
- Учешће родитеља у раду стручних и руководећих органа установе
- Учешће других чланова породице (старија браћа/сестре, баке/деке...) и пријатеља породице у животу и раду установе према исказаним жељама и могућностима (волонтеризам, учешће у пројектима, подршка у периоду транзиције)

- Учешће родитеља у организацији и реализацији додатне подршке детету

Родитељи су укључени у процес рада и вредновања квалитета Установе у оквиру следећих тела: Савет родитеља, Управни одбор, Актив за развојно планирање, Тим за заштиту деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Тим за самовредновање. Такође, родитељима ће бити понуђено и учешће у осталим стручним органима. На тај начин породице учествују у доношењу одлука, давању свог доприноса решавању проблема, превазилажењу изазова, унапређивању квалитета рада разматрајући текућа питања из живота Установе која се тичу њихове али и све остале деце. Поред учешћа родитеља у раду стручних тела подржава се активно учешће породице у животу и раду вртића. Стварају се могућности и прилике да породице одлучују, активно учествују у васпитању и образовању своје деце, учествовањем на родитељским састанцима, осмишљавањем и реализовањем различитих радионица; неговањем родитељских иницијатива; креирањем различитих едукативних и информативних материјала.

Рад на остваривању и унапређивању сарадње са породицом није искључиви посао васпитача и стручних сарадника, већ у њему својим отвореним, пријатељским ставом и професионалним односом према послу учествују сви запослени установе.

4.2. Повезаност са локалном заједницом

Локална заједница чини друштвени и културни контекст у коме дете одраста, као и шире окружење које обухвата физичку и социјалну средину (различите установе, институције, организације, различите социјалне групе). За дете је заједница пре свега његово непосредно окружење - породица, вртић и друге институције и места које посећује (дом здравља, места за изласке и забаву, продавнице, игралишта и сл.).

Предшколска установа „Марија Мунћан“ је активан партнер и учесник у дешавањима у граду, када год се за тиме укаже прилика. Деца учешћем у заједници, користећи њене ресурсе и просторе, развијају нова знања, осећање припадности и заједничког социјалног учешћа, властиту вредност и идентитет. Наша установа непрестано ради на повећању видљивости и промовисању значаја квалитетног раног васпитања и образовања у заједници, развијајући сарадњу, партнерство, и умрежавање са свим актерима који доприносе подршци раног развоја деце. Креирањем подстицајнијих услова за децу и породицу подржавају се добробити, остварују међусобни позитивни утицаји и дугорочно подиже општи квалитет живота у заједници. Тежимо да промовишемо слику о детету као компетентној, активној особи која има право и могућности да активно учествује у обликовању заједнице у којој живи.

Установа користи различите ресурсе и просторе у заједници за реализацију активности (отворене просторе, институције образовања, културе и спорта итд.) и учествује у различитим дешавањима у локалној заједници (прославе, фестивали, акције). Промовисање Установе у локалној заједници остварује се кроз организовање акција и манифестација у граду и кроз повезивање са образовним установама и установама које се баве децом и породицом. Континуирана сарадња видљива је и у партнерствима и сарадњи са другим институцијама: установама културе, установама спорта и рекреације, удружењима грађана, организацијама и савезима.

Предшколска установа остварује партнерство и сарадњу и са привредним, пословним и услужним организацијама, које пружају подршку у реализацији неких активности или акција. Отвореност Установе огледа се и кроз присуство волонтера и студената (васпитача, психолога, логопеда, дефектолога) који реализују стручну праксу, стичу радно искуство и реализују истраживачке пројекте у вртићима. Сарадња Установе и основних школа се континуирано одвија кроз посете предшколске деце школама, заједничко учешће на манифестацијама, као и кроз посете учитеља и школске деце вртићима и заједничке састанке стручних сарадника школе, стручног сарадника Установе, васпитача и родитеља чија деца полазе у школу.

Установа о свом раду и актуелним дешавањима пиред породице информисе и заједницу путем веб сајта установе, фејсбук групе за родитеље и васпитаче, а комуникација са заједницом одвија се и путем других дигиталних канала комуникације. Активности Установе су редовно пропраћене и медијски, давањем изјава представника Установе у телевизијским и радио емисијама и обавештењима.

Оно што је важно напоменути, а што је специфично за Предшколску установу „Марија Мунћан“ Мајданпек као и за вероватно све предшколске установе у малим заједницама јесте уска повезаност сарадње са породицом и локланом заједницом. Наиме, многи родитељи и чланови породице деце која бораве у нашој установи су запослени у институцијама, преузећима и организацијама/удружењима са којима наша установа остварује сарадњу, што додатно оплемењује и умножава потенцијал ова два облика сарадње, а сами осећај припадности деце њиховој заједници кроз овакве сарадничке односе добија на посебној суптилности и квалитету.

Ресурси у локалној заједници на које се наша установа ослања :

- Центар за културу - дечје позоришне представе, помоћ у реализацији приредби и манифестација Установе
- Градски музеј – сарадња у оквиру пројеката;
- Градска библиотека - посете, упознавање са начином рада, разговори о књигама, креативне радионице, развијање љубави према писаној речи;
- Центар за социјални рад - редовна професионална сарадња, укључивање у заједничке акције;
- Национални парк „Ђердап“ – сарадња у оквиру пројеката и активности везаних за упознавање природне средине
- Турситичка организација – сарадња у оквиру пројеката
- Локална самоуправа – редовна сарадња са оснивачем везана за унпређивање и финансирање делатности, уређивања физичке средине установе, подршка у реализацији пројеката/тема
- Локални медији - подршка активности промоције установе и предшколског васпитања и образовања, подршка у активностима промовисања права детета (текстови, интервјуи, вести, телевизијске емисије);
- Дом здравља - редовни систематски прегледи, здравствена едукација деце, родитеља и запослених

Културне и јавне манифестације

- **Клинцезијада** која се традиционално одржава у јуну сваке године, у дворишту вртића;
- **Обележавање значајних датума:** Дан установе, Дечја недеља, Недеља толеранције, Недеља здраве хране, Дан жена, снежни дан, обележавање традиционалних празника;
- **Завршна приредба Установе** одржава се сваке године током јуна, поводом испраћаја предшколаца из вртића. Свечани програм припремају васпитачи са децом припремних група, за родитеље и представнике друштвене заједнице.
- **Манифестације** (музичке, ликовне, еколошке, спортске) које се организују на нивоу града/општине или у другим срединама, у које се деца наше установе укључују.

4.3. Рад са децом и породицама из осетљивих група

Један од приоритета у раду Установе је унапређивање инклузивног васпитања и образовања. Установа има Тим за инклузивно образовање који се стара о грађењу и неговању културе инклузивности и развијању инклузивне праксе. Међутим, то није искључиви посао овог Тима. У неговању осетљивости на проблеме широко схваћених друштвено осетљивих категорија у које, између осталог, спадају деца економски угрожених породица, деца самохраних родитеља, деца која живе у излованим срединама, деца са различитим здравственим сметњама, усвојена деца и деца у хранитељским породицама, учествују и остали стручни органи установе а првенствено Тим за заштиту деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. У Предшколској установи „Марија Мунћан“ се негује клима отворености и осетљивости за инклузивност и пружање једнаких могућности за учествовање свој деци. Континуирано се предузимају активности на унапређивању компетенција за планирање и реализацију инклузивног васпитно-образовног рада организовањем едукација за васпитаче, обезбеђивањем стручне литературе и организовањем различитих облика додатне подршке деци и породицама.

Приоритети у раду Тима за инклузивно образовање су:

- Неговање инклузивне праксе путем сензибилизације и едукације васпитача, мед. сестара-васпитача, стручног сарадника, родитеља и локалне заједнице;
- Унапређивање евиденције везане за праћење учешћа деце у програмима;
- Унапређивање облика подршке породицама припадницима друштвено осетљивих категорија
- Подршка васпитачима у планирању и реализацији васпитно-образовног рада са децом која имају потребу за додатном подршком;
- Подршка родитељима деце са тешкоћама у развоју.

Установа настоји да својим деловањем у локалној заједници афирмише доступност предшколског васпитања свој деци, а нарочито деци која потичу из осетљивих друштвених група. Породице из осетљивих група имају приоритет приликом уписа у предшколску установу, а локална самоуправа, као оснивач, се стара да буду ослобођене плаћања боравка у вртићу, или остваре право на регресирање трошкова боравка. Додатна подршка деци и породицама реализује се кроз различите активности које Установа остварује у сарадњи са партнерима на нивоу локалне заједнице: Центром за социјални рад; Интерресорном комисијом, Полицијском управом, Дом здравља, Црвеним крстом, Сектором за дечију заштиту Општинске самоуправе, основним школама

4.4. Транзиција и континуитет

Деци је потребан континуитет искустава из различитих животних окружења кроз који се гради осећање сигурности и смисла и развијају диспозиције за учење као основ целоживотног учења.

Транзициони периоди обухватају неколико месеци пре и након што дете пређе на следећи ниво васпитања и образовања: када дете први пут полази у предшколску установу (јасле, вртић, програм у години пред полазак у школу), када прелази из јасала у вртић (мења групу и простор) и када полази у школу.

У циљу припреме деце за полазак у вртић, са свим родитељима новоуписане деце реализују се општи родитељски састанци, деле се брошуре, памфлети и писани материјали на тему адаптације, као и писана обавештења у медијима, огласним таблама, на сајту, фејсбук групама Установе. Све медицинске сестре васпитачи са родитељима праве индивидуални план адаптације, чију реализацију затим прате и усклађују, а по потреби се у планирање, праћење и подршку адаптацији укључују стручни сарадник и сарадник.

У циљу преласка деце из јаслене у васпитне групе, током лета се организују заједничке активности, упознавање са новим простором и васпитачима. Такође, за све додатне информације, недоумице и савете, родитељима је омогућено саветовање са стручним сарадником и сарадником.

У циљу припреме деце у години пред полазак у школу, наша установа сваке године планира и реализује различите облике сарадње са основним школама у локалној заједници, као и видове подршке родитељима са циљем олакшавања периода транзиције целој породици. Сврха овакве сарадње је остваривање континуитета између два нивоа васпитно-образовног рада са децом, вртића и школе, тако да се на новом ступњу очувају и надограде достигнућа претходног, уз непрестано вођење рачуна о добробити деце и њиховим развојним потребама.

Сарадња предшколске установе са школом одвија се на свим нивоима, почев од директора, преко стручних сарадника, васпитача и учитеља, све до родитеља и деце. Сарадња са школом одвија се током целе године, на свим узрастима у оквиру реализације пројеката/тема. Међутим, поред сарадничких размена са школом у оквиру развијања реалног програма, установа спороводи и добор иницијирани активности на нивоу Актива васпитача припремног предшколског програма које су неопходне како би се деца у години пред полазак у школу благовремено и непосредно упознала са новим простором у који ће прећи са поласком у први разред, са будућим учитељима, начином рада и живота у школи, осталом децом која већ похађају образовно-васпитни рад у школи. Ово планирање је такође важно и због потребе обостраног усклађивања рада између школе и предшколске установе.

Активности које установа реализује у домену ове сарадње односе се на:

1. Посете предшколске деце школи
2. Упознавање са простором школе и учитељима
3. Посете школском часу
4. Заједничке изложбе, спортске манифестације, приредбе и сл.
5. Размену података о деци и њиховом развоју
6. Посете учитеља активностима
7. Заједнички састанци васпитача, учитеља, стручних сарадника и директора.
8. Подршка породици у периоду транзиције (размена информација, саветовање, еудкација)

9. Израда и примена плана транзиције за децу која имају потребу за додатном подршком

5. ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕФЛЕКСИВНЕ ПРАКСЕ

5.1. Заједница рефлексивне праксе: развој праксе, професионални развој и јавно деловање

Програм развоја праксе и професионалног развоја одвија се кроз међусобну сарадњу васпитача и стручних сарадника, уз ослонац на размену са децом, породицом и заједницом.

Професионални развој фокусиран је на оснаживање свих запослених у складу са новом концепцијом Основа програма предшколског васпитања и образовања - Године узлета а према Правилнику о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника. То значи да ће на подручју професионалног развоја установа неговати свест о потреби сталног учења и надограђивања сопствених професионалних компетенција свих практичара, кроз:

- непрестано преиспитивање и промишљање концепције Основа програма ПВО као лично релевантне за развој праксе
- партиципацију свих у развоју рефлексивне праксе кроз истраживања, размену, сарадњу
- заједничко критичко приепитивање културе и структуре вртића
- повезивање са практичарима из других установа ради хоризонталне размене и заједничких истраживања
- учешће у развојним пројектима на локланом и националном нивоу
- одабир акредитованих семинара од значаја за развој рефлексивне праксе
- учешће и излагање на стручним скуповима
- прћење најсавременије стручне литературе и развојних трендова у области предшколства
- развој критичког односа према утицају социокултурних чинилаца на обликоње предшколског васпитања и образовања

Рефлексивна пракса се организује око релевантних питања, проблематике из праксе и истраживања које покрећу практичари или узимањем учешћа у истраживањима и пројектима.

У установи се реализују различити начини планирања и остваривања хоризонталне размене и истраживања практичара чиме непрестано преиспитујемо теоријска и практична полазишта и сопствену праксу кроз дијалог и размену са колегама, породицом и децом. План стручног усавршавања реализоваће се и кроз активности на нивоу стручних органа. Годишњим планом стручног усавршавања планирамо и редовно стручно усавршавање васпитача, односно медицинских сестара - васпитача и стручних сарадника путем акредитованих семинара.

Похађани различити облици стручног усавршавања биће презентовани осталим колегама по радним јединицама или на нивоу установе. Размене са другим установама, као и унутар наше Предшколске установе, посебно када се ради о имплементацији Основа програма ПВО, претежно ће се реализовати кроз развијање партнерства са другим установама и развој праксе хоризонталног учења. Подстицаћемо учешће у истраживањима и истраживачким пројектима васпитно-образовног карактера и програмима од националног значаја.

На подручју професионалног јавног деловања, установа ће код практичара подстицати ангажман:

- на заступању интереса деце и породица по свим питањима јавне политике, друштвеног живота и јавних делатности које се тичу деце
- везан за промовисање права деце и породице и промоцији значаја предшколског васпитања и образовања у локалној заједници
- везан за јавно аргументовано иступање и покретање акција које се тичу проблема у пракси предшколског васпитања и образовања
- у професионалним удружењима и стручним телима
- у акцијама везаним за децу и породицу
- у промовисању значаја предшколског васпитања и професије васпитача на стручним скуповима и у медијима
- на свакодневном професионалном опхођењу и деловању у складу са етичким кодексом професије

Када говоримо о подручју професионалног јавног деловања, акценат ће бити стављен на промотивне активности друштвеног активизма и акције у заједници којима се заступају права и интереси деце и породица, и којима се повећава видљивост установе и оснажује свест о значају предшколског васпитања и образовања за целокупан развој појединаца и друштва.

Наша установа има праксу учешћа у развојним пројектима “Програм за родитеље: Снажни од почетка-дајмо им крила“ и “Предшколска онлајн заједница учења”.

5.2. Праћење и вредновање остваривања предшколског програма

Васпитачи и стручни сарадници заједнички преиспитују квалитет програма кроз вредновање реалног програма у његовим носећим димезијама:

- Средина за учење
- Квалитет односа
- Заједничко учешће
- Подршка диспозицијама за учење
- Инклузивност, различитост и демократске вредности
- Сарадња са породицом и локалном заједницом

Реализација Предшколског програма прати се и вреднује на нивше нивоа и то кроз спољашње вредновање квалитета рада установе и самовредновање. Екстерно вредновање квалитета рада Установе је последњи пут реализовано у фебруару 2018. Године. На основу процене стања у Установи од стране Тима за спољашње вредновање, израђен је план за унапређење рада Установе. Самовредновање као реалан и редован процес доноси ефекте кроз подстицање дигре праксе, помагање запосленима да препознају сопствене вештине и стручност и омогућава заједничко учење и професионални развој. Спроводи се по кључним областима дефинисаним Правилником о стандардима квалитета рада установе. Кључни носилац процеса самовредновања је Тим за самовредновање. Вредновање квалитета програма које се спроводи на нивоу овог Тима има за циљ заједничко промишљање и

промену праксе, односно изградњу квалитета праксе предшколске установе као заједнице учења и квалитета програма васпитно-образовног рада са децом, као и афирмацију угледа предшколства у општој и професионалној заједници.

Веома је важна комуникација између Тима за самовредновање на нивоу Установе са осталим стручним органима установе, али и свих запослених. На свим нивоима, сагледава се сопствена, лична, али и заједничка професионална пракса која води ка унашређењу у грађењу културе вртића, развијању реалног програма и подржавања дијалога са родитељима и децом кроз критички приступ пракси и отвореност за преиспитивање и промену. На тај начин сваки појединац и група формално и неформално повезаних практичара развијају сопствену праксу на ономе што је за њих карактеристично. На почетку сваке радне године одабира се једна од четири кључне области квалитета Правилника о стандардима квалитета рада установе и приступа се њеној анализи из више перспектива након чега се сачињава акциони план. Акциони план је операционализован план унапређивања квалитета рада установе у датом домену и настаје као резултат ослушкивања заједничких потреба породице, предшколске установе, увида из праксе, специфичности окружења вртића, породице, деце и заједничког контекста учења.

У процес самовредновања квалитета рада Установа укључује све оне којима је квалитет важан и који учествују у његовом грађењу: васпитаче, родитеље, децу, друге запослене у вртићима, представнике локалне заједнице. Конструктивни предлози проистекли из размена између интересних група представљају полазиште за израду Годишњег плана рада и Развојног плана Установе. Заједничка настојања усмерена су ка остваривању предложених мера за унапређење квалитета рада на нивоу свих радних јединица. Усаглашеност планираних мера за унапређивање квалитета са проценом стања у Установи постиже се континуираном сарадњом Тима за самовредновање на нивоу Установе, Тима за развојно планирање и Стручног актива за развој предшколског програма који заједнички препознају и креирају нове развојне перспективе преводећи их у оперативне планове за наредну радну годину.

Шта пратимо и вреднујемо?	Ко спроводи учествује?	На који начин?
Средину за учење	Стручни органи Васпитачи и медицинске сестре васпитачи Стручни сарадници Директор	Увид у простор и материјале, Упитници, анкете, чек листе о простору и материјалима, Записници са састанака стручних органа, тематско/пројектни портфолио
Квалитет односа	Стручни органи Васпитачи и медицинске сестре васпитачи Стручни сарадници Директор Родитељи Установе партнери	Евиденција о планирању, реализацији и евалуацији на нивоу групе (Књига података и евиденције о деци и породици, Тематско/пројектни портфолио), Записници са састанака стручних органа

Заједничко учешће	Стручни органи Васпитачи и медицинске сестре васпитачи Стручни сарадници Директор Родитељи Установе партнери	Записници са родитељских састанака, Записници са састанака стручних органа, Упитници родитеља, Евиденција сарадње са породицом, локалном заједницом, породицама деце из осетљивих група, Евиденција реализације транзиције детета и породице
Подршка диспозицијама за учење	Стручни органи Васпитачи и медицинске сестре васпитачи Стручни сарадници Директор Родитељи Установе партнери	Упитници за самоевалуацију, Анкете за родитеље, Анализа документације о учењу детета (дечији портфолио), Записници са састанака стручних органа
Инклузивност, различитост и демократичност	Стручни органи Васпитачи и медицинске сестре васпитачи Стручни сарадници Директор Родитељи Установе партнери	Евиденција о подршци децу у оиридицама припадницима осетљивих категорија, о спроведеним акцијама у заједници, документација везана за пружање додатне подршке детету, записници стручних органа
Сарадња са породицом и локалном заједницом	Стручни органи Васпитачи и медицинске сестре васпитачи Стручни сарадници Директор Родитељи Установе партнери	Записници са родитељских састанака, Записници са састанака стручних органа, Упитници родитеља, Евиденција сарадње са породицом, локалном заједницом, породицама деце из осетљивих група, Евиденција реализације транзиције детета и породице

Годишњи извештаји о реализацији, праћењу и вредновању свих програма из Предшколског програма, саставни су део Извештаја о раду Предшколске установе, који разматра Васпитно-образовно веће, а усваја Управни одбор.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

